

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2020 4. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

8 Ekim 2020

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2020 4. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan dış ticaret istatistiklerine göre, 2019 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2020 yılının 4. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 754 firmaya gönderilmiş olup, 583 firma anketi yanıtlamıŐtır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %77,3 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 583 firma, 2019 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre toplam ihracatın %43,3'ünü ve toplam ithalatın %45,3'ünü temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %23'ü sadece ihracat ve %15,3'ü sadece ithalat yaparken, %61,7'si hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2020 yılının 4. çeyreğinde;

• **İhracat Beklenti Endeksi 108,4** seviyesinde gerçekteŐmiştir.

- **İhracat Beklenti Endeksine** dâhil edilen soruların yayılma endeksleri incelendiğinde, Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyi ve son 3 aya ilişkin ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi ile ihracat sipariş beklentisi endeksi azalış yönünde etkilemiŐtir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre DeđiŐim
İhracat Beklenti Endeksi	
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İhracat Sipariş Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

¹ Endekslere dâhil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ađırlıklandırılmıŐ frekanslar üzerinden hesaplanmıŐtır.

• **İthalat Beklenti Endeksi 105,9** seviyesinde gerçekteŐmiştir.

- **İthalat Beklenti Endeksine** ithalat birim fiyatı beklentisi (gelecek 3 ay), Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyi ve son 3 aya ilişkin ithalat sipariş düzeyi sorularına yönelik değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, ithalat beklentisi (gelecek 3 ay) azalış yönünde etkilemiŐtir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre DeđiŐim
İthalat Beklenti Endeksi	
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

YeŐil oklar artış, kırmızı oklar azalış göstermektedir.

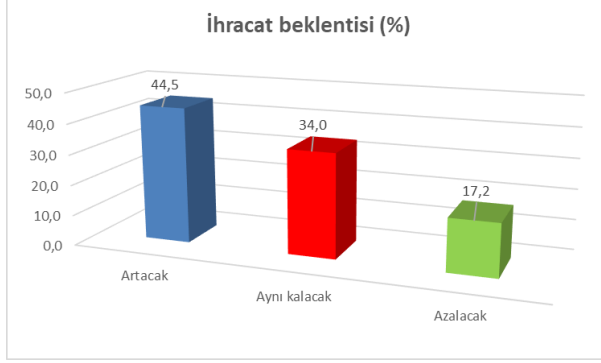
➤ ***İhracata İlişkin Değerlendirmeler***

2020 yılının 4. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya katılım sağlayan ihracatçı firmaların (494 firma) en çok ihracat yaptığı sektörler; ana metal sanayi (66 firma), gıda ürünlerinin imalatı (42 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (39), tekstil ürünlerinin imalatı (38 firma), giyim eŐyaları imalatı (36 firma) ve motorlu kara taŐıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (35 firma) olarak sıralanmaktadır.

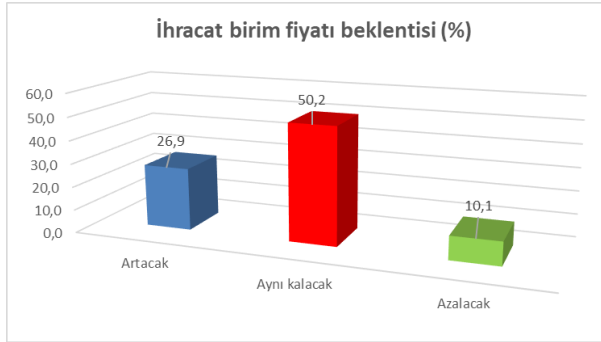
Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların ilk defa ihracat yapmayı planladığı ilk iki ülke **ABD ve Almanya olurken; BangladeŐ, İngiltere ve Japonya** üçüncü ülke olarak öne çıkmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre 2020 yılı 4. çeyrekte²,

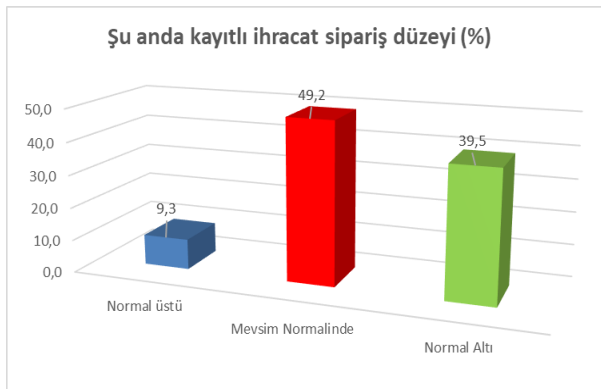
- İhracatçı firmaların %44,5'i ihracatın artacağını belirtirken %17,2'si azalacağını belirtmiştir. Buna göre denge, ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

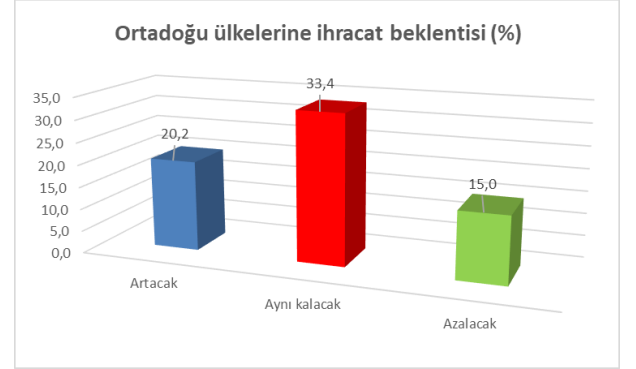
- İhracat birim fiyatının aynı kalacağına ilişkin beklentiler çoğunlukta olup (%50,2), artış beklentileri azalış beklentilerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

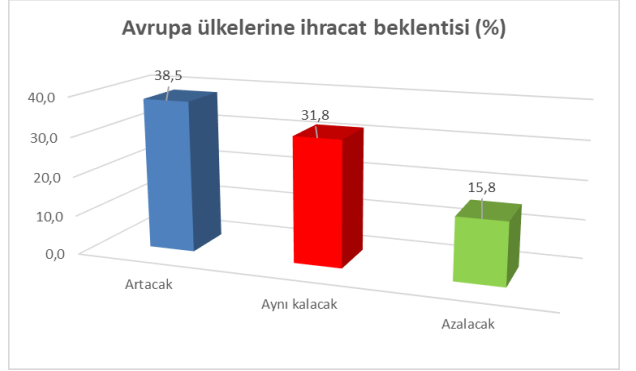
- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma oranı oldukça düşük gerçekleşirken (%9,3), mevsim normalinde olduğunu belirten firmalar çoğunluktadır (%49,2).

- Ortadoğu ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı çoğunlukta olup (%33,4), denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Avrupa ülkelerine yönelik ihracatın artacağını belirtenlerin oranı %38,5 olurken azalacağını belirtenlerin oranı %15,8 olmuştur. Buna göre, denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

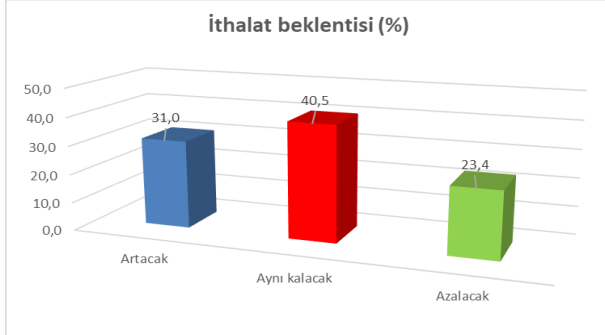
➤ İthalata İlişkin Değerlendirmeler

2020 yılı 4. çeyrekte, DTBA'ya katılım sağlayan ithalatçı firmaların (449 firma) en çok ithalat yaptığı sektörler; kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (79 firma), ana metal sanayi (76 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (39 firma), bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (32 firma) ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı (30 firma) olmuştur.

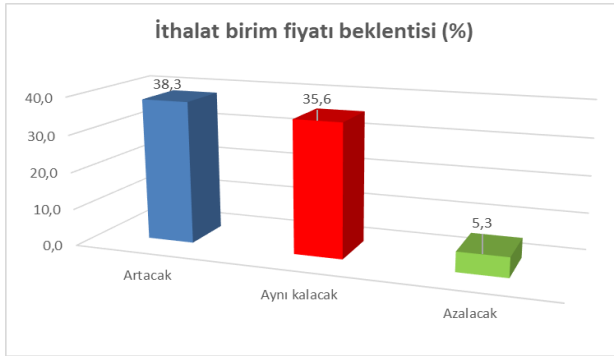
²Denge, olumlu beklentilerin yüzdesinden olumsuz beklentilerin yüzdesi çıkartılarak hesaplanmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre 2020 yılı 4. çeyrekte,

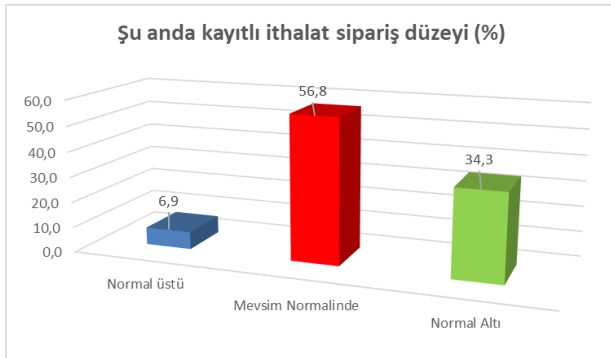
- İthalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakla beraber (%40,5), denge ithalatın artacağı yönündedir.

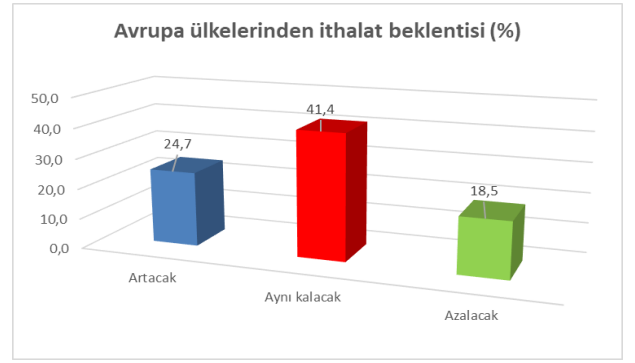
- İthalat birim fiyatının 4. çeyrekte artacağını belirtenlerin oranı %38,3 olurken, azalacağını belirtenlerin oranı oldukça düşüktür (%5,3). Denge, ithalat birim fiyatının artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

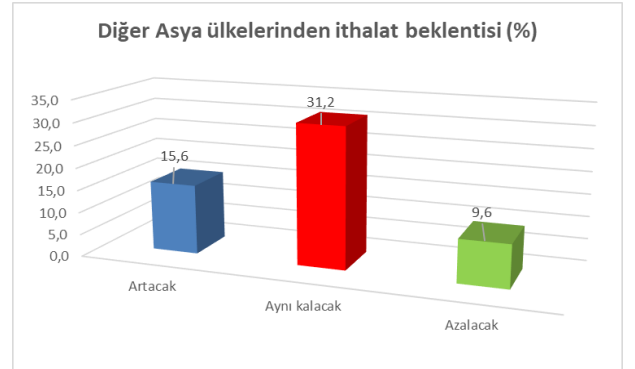
- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirtenlerin oranı %56,8 olurken, normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firmaların oranı %6,9 olmuştur.

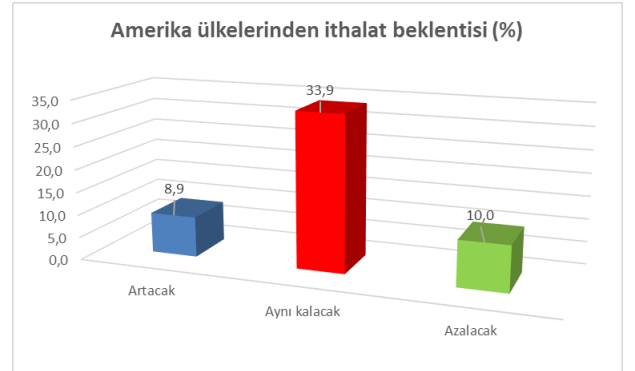
- Avrupa ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakla birlikte (%41,4), denge artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

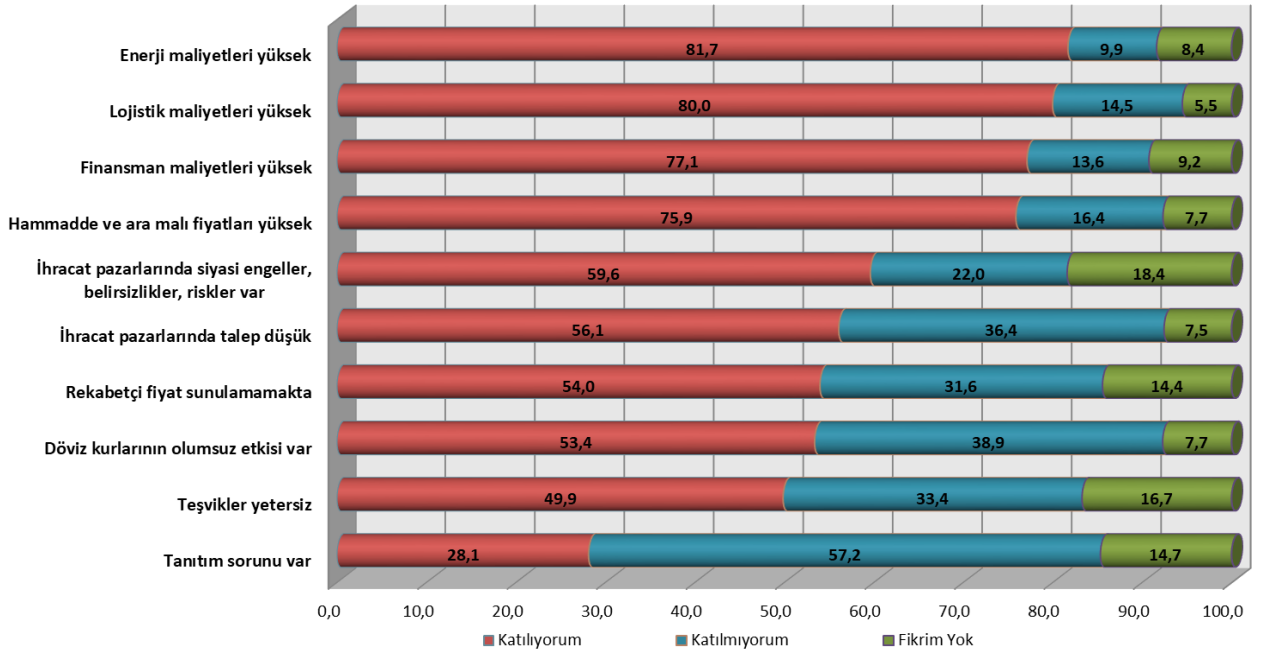
- Diğer Asya ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta (%31,2) olmakla birlikte denge, ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Amerika ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirtenler çoğunlukta (%33,9) olmakla birlikte denge, ithalatın azalacağı yönünde gerçekleşmiştir.

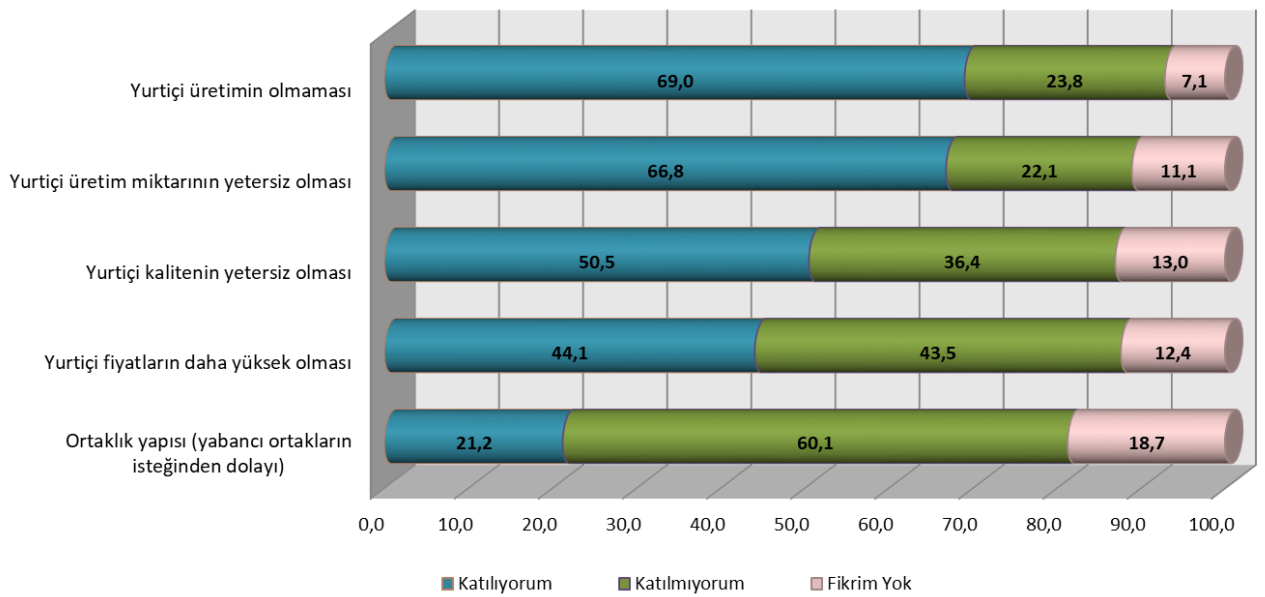

Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlar (%)

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, 2020 yılı 4. çeyrek itibarıyla, enerji maliyetlerinin yüksekliği (%81,7), lojistik maliyetlerinin yüksekliği (%80) ve finansman maliyetlerinin yüksekliği (%77,1) ilk sıralarda gelmektedir. Bunu, hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%75,9) takip etmektedir.

Firmaların İthalat Yapma Nedenleri (%)

- 2020 yılı 4. çeyrek itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %69 olurken, yurtiçi üretim miktarının yetersiz olmasını ve yurtiçi kalitenin yetersiz olmasını ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranı sırasıyla %66,8 ve %50,5 olmuştur. Bu nedenleri, yurtiçi fiyatların daha yüksek olması (%44,1) ve ortaklık yapısı (%21,2) takip etmektedir.